

Nr 631

Av herr **Nordgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, m. m.*

Den skydds rätt som tillerkänts auktorer av skilda slag — författare, kompositörer, konstnärer, fotografer m. fl. — har tillkommit för att ge auktor möjlighet att »skörda frukterna av sin möda», d. v. s. samma möjlighet som tillkommer skaparen av materiella ting. Skyddet, som från början var svagt, har undan för undan stärkts till vad som ansetts vara rätt och billigt. Därjämte har skyddet utvidgats med hänsyn till de stora möjligheter till intrång, som skapats genom de tekniska landvinningarna.

Departementschefen säger också i propositionen att rättsreglerna bör utformas, så långt möjligt är, så att de bereder auktorerna gynnsamma arbetsförhållanden och därjämte innefattar skydd för deras ideella och personliga intresse.

Vid jämförelse mellan utformningen av skyddet för författare, kompositörer och konstnärer, å ena sidan, och för fotografer, å andra sidan, framstår det att skyddet för fotografer satts vida snävare än för förstnämnda auktorer. Således har fotografens *droit moral* ej fått samma utformning som för andra upphovsmän. Inskränkningen i fotografens ensamrätt till sin produkt har gjorts större. Exempelvis får enligt propositionen i samlingsverk till bruk vid undervisning eller gudstjänst utan auktors medgivande medtagas endast mindre delen av litterärt eller musikaliskt verk och endast efter en karenstid av 5 år, medan för fotografi, som i sig självt utgör ett helt och avslutat verk, någon dylik begränsning i inskränkningen icke finnes, och intagande kan dessutom ske utan någon som helst karens. Ytterligare finnes för fotografer till skillnad från andra auktorer ingen begränsning av förlagsrätten. Än ytterligare har skyddstiden för övriga auktorer utom fotograferna satts till 50 år efter auktors dödsår men för fotograferna till 25 år från den fotografiska bildens framställning. Visserligen har skyddstiden till synes ökat för fotograferna från nu gällande 15 år, men då är det att märka att i nu gällande lag är utgångspunkten för skyddet den tidpunkt då bilden utgavs. Enligt propositionen kan sålunda skyddstiden till och med bli kortare än vad gällande lag stadgar, vilket som nedan visas kan ha stor ekonomisk betydelse för fotograferna, som i allmänhet i sitt bildarkiv ser en möjlighet att som självständiga yrkesutövare pensionera sig på äldre dagar.

I jämförelse med det kommittéförslag, som ligger till grund för propositionen, innebär den senare en försämring, i det att enligt propositionen den fotografiska rätten vid beställda bilder tillkommer beställaren.

I såväl kommittéförslaget som i propositionen har slutligen en del förändringar införts, som i förhållande till nuvarande lag till och med innebär försämringar i skyddet för fotografi, vilka icke kan anses påkallade.

Jag vill föreslå, att riksdagen förordnar att följande ändringar vidtages i det förslag som framlagts av Kungl. Maj:t. Förslagen följer propositionens numrering i paragrafer.

§ 1. Auktorrättskommittén hade i sitt förslag ett andra stycke, så lydande:

»Som fotografisk bild anses även bild som framställs genom ett med fotografi jämförligt förfarande.»

Detta stycke har icke medtagits i propositionen.

Departementschefen anför härom, s. 305 i propositionen:

I kommitténs förslag har, i anslutning till gällande rätt, jämväl intagits stadgande, att som fotografisk bild anses även bild som framställs genom ett med fotografi jämförligt förfarande. Tillägget anknyter till en motsvarande bestämmelse i Bernkonventionen. I förslaget har uttrycket fotografisk bild emellertid en så vid innebörd, att tillämpningsområdet även utan dylikt tillägg motsvarar vad som föreskrives i konventionen, och det berörda stadgandet synes därför kunna utgå.

Här föreligger ett missförstånd. Första stycket i § 1 beskriver icke vad som menas med fotografisk bild utan handlar om olika sätt för framställande av exemplar av fotografisk bild. Andra stycket, som i propositionen sålunda borttagits, uttalar att som fotografisk bild anses bild som framställs genom ett med fotografi jämförligt förfarande.

Såsom kommittén anför, s. 470, har stadgandet ansetts böra medtagas för att vinna formell överensstämmelse med den inhemska och den internationella rätten. Stadganden har betydelse för yrkesutövarnas del.

Jag föreslår därför att andra stycket i kommitténs förslag medtages.

§ 2. Paragrafen behandlar fotografens ideella rätt och innehåller samma bestämmelser som de två första styckena i motsvarande stadgande i FUmL (§ 3). Emellertid saknas i fotografförslaget det stadgande som finns i 1 stycket 3 i § 3 i FUmL och som lyder:

»Sin rätt enligt denna paragraf kan upphovsmannen efterge endast så vitt angår en till art och omfattning begränsad användning av verket.»

Fotografen kan lika ofta och kanske oftare bli föremål för press än övriga upphovsmän. Det föreligger därför ingen verklig anledning att neka fotografen ett skydd som tillerkänts författare och andra auktorer.

Jag föreslår därför ett tillägg till § 2 i Fotografilagen, motsvarande stycke 3 i § 3 i FUmL.

§ 5. Beträffande denna paragraf har Svenska fotografernas förbund och

Bildleverantörernas förening i skrivelse till departementschefen anført följande.

I § 5 stadgas den inskränkningen i fotografens rätt att envar för enskilt bruk får framställa enstaka exemplar av fotografisk bild. Bestämmelsen är likalydande med FUmL utom att beträffande fotografisk bild icke fordras att den är offentliggjord. Här anse vi att undantaget bör gälla endast offentliggjord respektive utgiven fotografisk bild. Det kan inträffa att fotografen lånar ut en icke offentliggjord bild, och någon rätt för låntagaren att för enskilt bruk kopiera en sådan bild bör icke förefinnas.

Rätten att för enskilt bruk framställa fotografisk bild gäller såväl det fall att framställningen görs av den som önskar bilden som det fall att framställningen görs av tredje man. I båda fallen måste vederbörande först ta en bild av bilden, vilket alltid ger sämre resultat än om kopian tages från negativet, d. v. s. plåten eller filmen. På den sämre bilden får den tagande fotografen skylta med sin signatur. En privatman gör emellertid ytterst sällan själv en bild av bilden. Härför fordras särskilda anordningar, över vilka han sällan förfogar.

Han vänder sig i stället antingen till den tagande fotografen eller till en fotofirma. I första fallet får han en god bild, i senare fallet en sämre. Men beställaren får i regel kopian *billigare* hos fotofirman än hos den tagande fotografen. Den tagande fotografen har lagt ned arbete på placering, miljö, belysning etc., och kostnaden härför kan han icke taga ut enbart på första exemplaret eller exemplaren. Han lägger därför en del av kostnaderna på efterbeställda bilder.

Nu har det ofta hänt att en person går till en framstående fotograf, och då provkortet är färdiga beställer han *en* kopia. Med denna i sin hand går han till fotofirman och beställer kopior av kopian. Härigenom berövas den tagande fotografen det ekonomiska utbyte av fotograferingen, som bör tillkomma honom, och beställaren får en *sämre* bild.

Det synes oss, att lagstiftaren bör befordra att allmänheten erhåller bästa möjliga bilder eller i varje fall sörja för att ett förfarande icke tillåtes som ger och måste ge sämre bilder. Lagstiftaren bör vidare tillse att fotografen erhåller lön för sitt arbete: »arbetaren är sin lön värd» som kommittén anför.

Jag kan till fullo instämma i detta yttrande och tillägga att rätten för envar till kopiering för enskilt bruk har en vida större ekonomisk betydelse för fotografen än för andra auktorer. Det må framhållas att den som för annan kopierar en bild gör det i förvärvssyfte. Det görs verkliga geschäft i kopiering av bilder för annans räkning, och resultaten är dessutom i många fall skrämmande, eftersom det blir en bild av en bild, varvid den tagande fotografen får skylta med sin signatur.

Jag föreslår följande tillägg till § 5:

»... Skall mångfaldigande ske genom annan, vare dock tillstånd erforderligt från innehavaren av den fotografiska rätten, där sådant tillstånd utan större omgång kan inhämtas.»

§ 7. Gentemot kommittéförslaget innebär propositionen den förbättringen att även enstaka bild intagen i populärvetenskapliga framställningar skall honoreras.

Den i propositionen föreslagna lydelsen innebär dock i sin helhet en tydlig försämring av fotografens rätt i förhållande till nuvarande lag.

Utan någon bärande motivering och utan att det, såvitt mig är bekant, från något håll krävts, har fordringarna i nuvarande lag om att bilden skall utgöra »förklaring till texten» utbytt mot »i anslutning till texten» och fordran »avsedd att tjäna till bruk vid undervisning» ersatts med »till bruk vid undervisning». För att en författare *utan lov* skall få använda en bild — som kanske ingår i ett av en fotograf utgivet bildverk — måste väl dock fordras att bilden är erforderlig för textens rätta förståelse. Beteckningen »i anslutning till» ger möjlighet att i exempelvis en uppslagsbok, varav marknaden nu översvämmas, som »blickfång» eller för att ge boken intressantare utseende ta in bilder utan lov. Begreppet anslutning torde i vissa fall icke fordra mera än att bilden tas in under en viss rubrik eller i en viss uppsats. Så lösligt samband mellan intagen bild och text bör icke vara tillåtet. Varje från ett originalbildverk i annan bok intagen bild minskar originalverkets nyhetsvärde, och för att rättfärdiga ett sådant intrång i fotografens rätt bör absolut sättas det villkoret att bilden fordras för att *förklara* texten.

Orden »till bruk vid undervisning» är mycket omfattande. I studieplanen vid skolor och universitet uppsattes i vissa ämnen regelbundet rekommendation till ett flertal s. k. bredvidläsningslitteratur, ofta illustrerad. Varje sådan bredvidläsningsbok åsattes beteckningen »till bruk vid undervisning». Den tillfälligheten att en dylik bok rekommenderas till bruk bör icke ge författaren den rätt som inrymmes i paragrafen; i stället bör givetvis fordras att boken redan på grund av sitt innehåll kan sägas vara *avsedd att tjäna* undervisningsändamål. Det är att befara att, om den nya terminologien införes, alla uppslagsböcker utan lov kan intaga fotografiska bilder; alltid har det i någon kursplan rekommenderats de studerande att läsa vissa artiklar i den eller den uppslagsboken.

Jag ansluter mig för övrigt till vad fotograferna anfört i sitt remissvar under framhållande dock att fotografernas fordran på gottgörelse för i populärvetenskaplig framställning intagen bild bifalles även för enstaka bild.

En annan inskränkning i fotografens ensamrätt gäller återgivningsrätten i vetenskapliga framställningar. Förslaget medför här en betydande *försämring* i förhållande till vad som nu gäller. Sålunda fordrar nuvarande lagen för återgivningsrätt att bilden skall utgöra *förklaring till texten*, medan förslaget endast fordrar att återgivningen skall vara *i anslutning till texten*. Ett inträffat fall för några år sedan (avdömt av Malmö rådhusrätt den 8/5 1951) klargör att orden »i anslutning till» skulle öppna vida större möjligheter till otillbörligt återgivande än vad orden »till förklaring av» skulle medge. Fotografen Gullers hade utgivit en bildbok med text om Italien. Ett förlag återgav i en uppslagsbok utan lov icke mindre än 13 bilder från Gullers bok. Förläggaren gjorde gällande dels att uppslagsboken vore att anse som vetenskapligt verk eller i vart fall skolbok, dels ock

att bilderna intagits till förklaring av texten. Rådhusrätten i Malmö uttalade sig icke om huruvida uppslagsverket vore vetenskapligt verk utan gick på att bilderna icke utgjorde förklaring till texten och dömde förläggaren att utgiva skadestånd. Vi tro att om fallet skulle ha bedömts efter auktoritetskommitténs förslag med orden »i anslutning till» skulle käromålet icke ha bifallits, åtminstone icke på den grund som skedde.

Från auktoritetskommitténs sida har meddelats, att enligt kommitténs mening orden »i anslutning till» skulle vara liktydiga med »till förklaring av». Såsom av föregående stycke framgår kunna vi i detta avseende icke dela kommitténs åsikt. Om ingen ändring avsetts i förhållande till nu gällande lag, anse vi att den nuvarande texten bör bibehållas.

En nyhet i förslaget är att jämväl kritiska och populärvetenskapliga framställningar få återgivningsrätt. Vi ställa oss skeptiska till en utvidgning av återgivningsrätten till att omfatta kritiska framställningar, då begreppet är diffust. Fara förefinnes att reportage, om de blott innehålla en del kritiska jämförelser, göra anspråk på att vara kritiska framställningar. I så fall få kritiska framställningar utgöra camouflage för att folk får ha rätt att taga in fotografisk bild utan avgift och utan att fråga fotografen, exempelvis fotbollsreferat, modebilder.

Absolut avvisande ställa vi oss till utvidgning till populärvetenskapliga framställningar. I ett flertal fall vore det mera på sin plats att benämna populärvetenskap kvasivetenskap. Populärvetenskap är i övrigt ett mycket mångtydigt begrepp, och varje författare med någon finurlighet kan ge sitt arbete en anstrykning av populärvetenskap. Vad är populärvetenskap? Är artiklarna i tidskriften »Teknikens under» populärvetenskap och är »Det Bästa» det? För populärvetenskapliga framställningar finns jämväl återgivningsrätt enligt FUmL beträffande konstverk, och det är icke heller tillfredsställande. Återgivning av konstverk är emellertid icke riktigt jämförbart med fotografi. En fotografisk bild har ofta ett nyhetsvärde som går helt eller delvis förlorat genom återgivandet från tredje man. Beträffande citaträtt över huvud är det att märka skillnaden mellan kostnärliga verk och fotografi, å ena sidan, samt litterära och musikaliska verk å andra sidan, att citaträtt respektive återgivningsrätt gäller för konstnärliga verk och fotografi som *avslutade* verk medan citaträtt ur litterära och musikaliska verk i allmänhet gäller endast del av verket. Citaträtt respektive återgivningsrätt beträffande konstnärliga verk och fotografi blir därför vida mer omfattande än beträffande litterära och musikaliska verk. Fördens skull bör enligt vår mening rätten till citat respektive återgivning beträffande konstnärliga och fotografiska verk behandlas med större försiktighet än då det gäller andra verk, där citatet ofta direkt tjänar upphovsmannens intressen genom att ge en »smakbit» av vederbörandes verk. Vi se en stor fara i bestämelsen om återgivningsrätt i populärvetenskapliga framställningar. Skall över huvud taget populärvetenskapliga framställningar medtagas, bör det gälla rätt till *enstaka* bilder. Eljest kan fotografen riskera att få en av honom utgiven bildbok plagierad i stor omfattning. Förslaget kan medföra att en förläggare utger en populärvetenskaplig bok om exempelvis fotografi, där förläggaren utan att inhämta *fotografens medgivande och kostnadsfritt illustrerar* boken med en å två bilder från en stor del av landets bästa fotografer. De återgivna bilderna kunna t. o. m. hämtas ur av fotografen utgiven bildbok, vilken genom återgivningen helt eller delvis kan mista sitt nyhetsvärde. Redan nu finnas tendenser till sådana utgåvor.

Som en sammanfattning vilja vi framhålla, att någon återgivningsrätt utan fotografens lov icke bör föreligga beträffande populärvetenskapliga verk. Skulle ändå sådan återgivningsrätt medgivas skall varje bild honoreras. Ett populärvetenskapligt verk är, så gott som undantagslöst, en kommersiell sak. Vi åberopa här kommitténs eget yttrande på sidan 203 i kommentaren till § 14 i FUmL:

»Faran av konkurrens är (härvid) särskilt stor, då det gäller populärvetenskapliga monografier, vilka ofta erhålla en sådan utstyrsel och sådant utförande, att de hos allmänheten röna efterfrågan som bild- eller planschverk.»

F. Ytterligare inskränkning i fotografens ensamrätt att framställa exemplar av bilden förefinnes i § 8 beträffande arbeten »till bruk vid undervisning».

Nu gällande lag medger återgivningsrätt utan fotografens lov i framställning eller skrift, som är *avsedd att tjäna till bruk vid undervisning*, därest bilden utgör förklaring till texten. Lagförslaget använder formuleringen »till bruk vid undervisning» samt »i anslutning till texten». Vad som under § 7 utsagts om »anslutning» gäller även undervisningsverk. I under § 7 angivet rättsfall gjorde förläggaren gällande att hans åtgärd att utan lov och utan ersättning intaga fotografiska bilder grundade sig jämväl på att boken vore undervisningsverk. Förläggaren styrkte att hänvisning skedde i kursplaner vid universitet och skolor till artiklar i uppslagsboken, d. v. s. att uppslagsboken faktiskt användes som undervisningsverk. Emellertid klarlades att angivna förhållande icke kunde medge förläggaren återgivningsrätt, eftersom lagen fordrade att skriften skulle vara »avsedd att tjäna till bruk vid undervisning». I likhet med vad som anförts under § 7 hemställde vi, att ordalagen i nuvarande lag icke ändras; något bärande skäl till sådan ändring finnes icke.

Rätt till återgivning i undervisningsverk föreligger enligt förslaget även beträffande konstverk, varvid dock är att märka den betydande karenstiden av 5 år. Om karenstid har ansetts behöva ifrågakomma beträffande konstverk bör karenstid vara ännu mer angeläget beträffande fotografisk bild, som ofta har nyhetsvärde, vilket genom publicering i undervisningsverk försvinner eller nedsättes.

Jag föreslår att paragrafen får följande lydelse: »I vetenskaplig framställning må till förklaring av texten återgivas offentliggjord fotografisk bild.

I arbete avsett till bruk vid undervisning må till förklaring av texten intagas offentliggjord fotografisk bild, därest fem år förflutit efter det bilden offentliggjordes.

Fotografen äger rätt till ersättning.»

§ 10. st. 1.

Propositionen ger köparen av en fotografisk kopia rätt att utställa bilden offentligt. Härom anförde fotograferna i remissvaret följande:

Förslaget ger köpare av fotografisk bild rätt att utställa bilden offentligt. Ordet utställning omfattar såväl utställning i vanlig bemärkelse som den utställning av fotografi som på senare år kommit till stor användning i skyltfönster, nämligen utställning av s. k. blickfång. En affär, som vill draga till sig förbipasserandes uppmärksamhet, utställer ett fotografi i sitt

fönster. Fotografiet har i regel icke något samband med den rörelse som affärsinnehavaren driver. Yrkesfotograferna ha hitintills alltid betingat sig särskild ersättning, därest kopian skall användas som s. k. blickfång. Om auktorrättskommitténs förslag genomföres kommer sålunda denna inkomstkälla för fotograferna att bortfalla.

Kommittén utsäger å sidan 477:

»Emellertid torde det vara en fast rotad uppfattning, att den som äger ett fotografi är berättigad att fritt förfoga över detta och att i hans rätt även ingår befogenhet att använda fotografiet för utställningsändamål; en förändring härutinnan torde den allmänna uppfattningen ha svårt att godtaga.»

Som framgår av ovanstående är detta uttalande från kommitténs sida icke riktigt. Tvärtom innebär förslaget en avvikelse från nu gällande praxis.

§§ 23 och 25 i FUmL behandlar visningsrätt i vad gäller litterära och musikaliska verk ävensom konstverk. Visningsrätten beträffande de förstnämnda verken har ingen praktisk betydelse. Däremot kan den ha sådan betydelse beträffande konstverk. Beträffande konstverk visavi fotografi är emellertid att märka den skillnaden att utställning av konstverket, antingen det gäller kopia eller original, medför vida större ekonomisk uppoffring än vad fallet är beträffande inköp av exemplar av fotografisk kopia. Det kan icke anses tillfredsställande att en person, som förvärvat en fotografisk kopia antingen genom köp, varvid fotografen i många fall aldrig tänkt sig att bilden skulle finna användning som utställningsobjekt, eller som gåva eller lån (detta gäller särskilt amatörfotografier), skall ge innehavaren av kopian så vidsträckt rätt som § 10, st. 1 medger.

Propositionen innebär en försämring mot nu gällande rätt och utgör frångående av en praxis som stadgats sedan en lång följd av år.

Jag föreslår att § 10 st. 1 får följande lydelse:

»Sedan fotografen överlåtitt exemplar av fotografisk bild eller bilder blivit utgivna må exemplar som överlåtits eller omfattas av utgivningen utställas offentligt, dock icke i kommersiellt syfte.»

§ 14. Det synes mig att auktorrättskommittén anfört så bärande skäl att den fotografiska rätten bör — med väsentlig inskränkning till förmån för avbildad person — tillkomma fotografen att propositionens § 14 bör utbytas mot auktorrättskommitténs förslag och således få följande lydelse:

»Är fotografisk bild utförd på beställning, må ej ytterligare exemplar framställas eller bilden göras tillgänglig för allmänheten utan samtycke av beställaren. Fotografen äger dock på sedvanligt sätt utställa bilden i reklam-syfte, såframt ej beställaren förbjuder det. Beställare av porträtt må utan fotografens samtycke låta intaga porträtt i tidning, tidskrift eller skrift med biografiskt innehåll.»

§ 15. Beträffande denna paragraf anförde fotograferna i remissen följande:

Rätten till fotografisk bild gäller enligt förslaget intill utgången av tjugofemte året efter det bilden framställdes, medan i nuvarande lagen skydds-

tiden är 15 år efter det bilden utgavs respektive 15 år efter fotografens död, om bilden icke var utgiven under fotografens livstid. I vissa fall kan sålunda skyddstiden enligt förslaget bli kortare än vad som nu är fallet. Fotograferna ha yrkat samma skyddstid som för upphovsmannen. Fotografernas bildarkiv utgör ofta för fotografen en pensionering för äldre dagar respektive pension för efterlevande. I och med att bilden blir fri efter 25 år utslöcknar också den ekonomiska nyttan av bilden för fotografen. Med den aktualitet som ofta präglar en fotografisk bild skulle man kunna tycka att en bild icke blir säljbar efter 25 år. Vid återblickar i pressen vid jubileer etc., tämligen ofta förekommande för övrigt, kommer emellertid gamla bilder till användning. Vi kunna därför för vår del icke se att något välgående hinder föreligger för att åt fotografen ge samma skyddstid som inrymmes åt auktor enligt FUmL. Det må framhållas att i England, där fotograferna ha en skyddstid av 50 år, förslag nyligen framkom om förkortning av denna tid till 25 år men att förslaget icke vann bifall.

Jag föreslår att paragrafen får följande lydelse:

»Rätt till fotografisk bild gäller intill utgången av 50:e året efter det bilden framställdes»

eller ock, om det icke skulle vinna bifall:

»Rätt till fotografisk bild gäller intill utgången av 50:e året efter det bilden först utgavs.»

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att följande paragrafer i Lag om rätt till fotografisk bild måtte erhålla nedanstående lydelse:

1 §.

Den som framställt en fotografisk bild har, med de inskränkningar som nedan stadgas, uteslutande rätt att genom fotografi, tryck, teckning eller annat förfarande framställa exemplar av bilden ävensom att visa den offentligt.

Som fotografisk bild anses även vad som framställes genom ett med fotografi jämförligt förfarande.

2 §.

Då exemplar av fotografisk bild framställes eller bilden visas offentligt, skall fotografen angivas i den omfattning och på det sätt god sed kräver.

Bilden må icke ändras så, att framställarens anseende som fotograf kränkes; ej heller må bilden visas offentligt i sådan form eller i sådant sammanhang som är på angivet sätt kränkande för fotografen.

Sin rätt enligt denna paragraf kan upphovsmannen efterge endast såvitt angår en till art och omfattning begränsad användning av verket.

5 §.

Av fotografisk bild må enstaka exemplar framställas för enskilt bruk. Vad sålunda framställts må ej utnyttjas för annat ändamål.

Skall mångfaldigande ske genom annan, vare dock tillstånd erforderligt från innehavaren av den fotografiska rätten, där sådant tillstånd utan större omgång kan inhämtas.

7 §.

I vetenskaplig framställning må till förklaring av texten återgivas offentliggjord fotografisk bild.

I arbete avsett till bruk vid undervisning må till förklaring av texten intagas offentliggjord fotografisk bild, därest fem år förflutit efter det bilden offentliggjordes.

Fotografen äger rätt till ersättning.

10 §.

Sedan fotografen överlåtit exemplar av fotografisk bild eller bilder blivit utgivna må exemplar som överlåtit eller omfattas av utgivningen utställas offentligt, dock icke i kommersiellt syfte.

Offentliggjord fotografisk bild må även eljest visas offentligt i samband med undervisning, så ock om det sker avgiftsfritt och utan förvärvssyfte eller i folkbildningsverksamhet, för välgörande ändamål eller i annat allmännyttigt syfte. Vad nu sagts gäller ej film.

14 §.

Är fotografisk bild utförd på beställning, må ej ytterligare exemplar framställas eller bilden göras tillgänglig för allmänheten utan samtycke av beställaren. Fotografen äger dock på sedvanligt sätt utställa bilden i reklam-syfte, såframt ej beställaren förbjuder det.

Beställare av porträtt må utan fotografens samtycke låta intaga porträtt i tidning, tidskrift eller skrift med biografiskt innehåll.

15 §.

Rätt till fotografisk bild gäller intill utgången av 50:e året efter det bilden framställdes.

Stockholm den 5 februari 1960

Hans Nordgren
